

بسم الله الرحمن الرحيم

روش تحقیق در مدیریت

تألیف:

دکتر حمیدرضا رضوانی

عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران

سرشناسه	: رضوانی، حمیدرضا، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	: روش تحقیق در مدیریت / حمیدرضا رضوانی.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۷ ص:؛ مصور، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۲۳-۲۶-۴
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۹۶-۱۹۸.
موضوع	: مدیریت - تحقیق - روش شناسی.
موضوع	: مدیریت - تحقیق.
رده بندی کنگره	: HD ۳۰ / ۴ / ۹ ۱۳۸۹
رده بندی دیویی	: ۶۵۸ / ۰۰۷۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۷۲۲۹۷

عنوان: روش تحقیق در مدیریت

مؤلف: دکتر حمیدرضا رضوانی

ناشر: مؤسسه کتاب مهربان نشر

چرو و جیش: طرح و نشر هامون

طراح جلد: خانم احسانگر

چاپ: اول بهار ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۲۳-۲۶-۴

Email: Mehraban_book@yahoo.com

www.MehrabanPub.com

«کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظات و متعلق به ناشر است»

نشانی: تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ لبافی نژاد، پلاک ۱۸۹

فکس: ۶۶۴۸۳۱۴۵

تلفن: ۶-۶۶۹۷۳۱۷۵

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش و عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

پیشگفتار

نیاز فطری انسان‌ها به دانستن و آگاهی از رموز جهان و نیز برآورده ساختن نیازهای زندگی، آنها را در جهت کسب معلومات و دانش حرکت می‌دهند. کسب معلومات نیاز به ابزار و روش کار و آگاهی دارد. بنابراین لازم است محققان، استادان، دانشجویان و اساساً هر کس که می‌خواهد بداند و مجهولی را کشف کند و بر دامنه‌ی معلومات بشر بیفزاید، از روش‌های تحقیق آگاهی یافته، فنون کشف واقعیت‌ها و شناخت حقایق را بیاموزد.

همه‌ی ما هر روز با سازمان‌های مختلفی سروکار داریم و با مسائل و مشکلاتی در درون آنها مواجه می‌شویم. حل این مشکلات به بهبود رفاه اجتماعی و توسعه‌ی زندگی مردم کمک فراوانی می‌کند. روش تحقیق مجموعه فعالیت‌های منظم و سیستماتیک برای شناخت مسأله، جستجو برای داده‌ها و اطلاعات مربوط به آن، تحلیل داده‌ها و ارائه راه‌حلی برای انجام اقدامات اصلاحی جهت حل مسأله است. مدیران در مواجهه با مشکلات و حل آن هم می‌توانند به صورت سلیقه‌ای و شخصی عمل نمایند که نشان دهنده‌ی دیدگاه غیرسیستمی آنهاست و هم می‌توانند یک روش علمی و منسجم را در پیش بگیرند که نشان دهنده‌ی کارآمدی آنهاست.

مسائلی که در اداره‌ی سازمان‌ها وجود دارد می‌تواند در حوزه‌ی مدیریت منابع انسانی، رفتار سازمانی، برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری سازمانی، کنترل‌های سازمانی، تولید و عملیات‌ها، امور مالی و حسابداری، فروش و بازاریابی، تحقیق و توسعه و سایر واحدهای سازمانی باشد. همه‌ی این مسائل نیاز به شناسایی و ارائه راه‌حل با یک رویکرد علمی دارند.

حال که ضرورت تحقیق علمی در سازمان‌ها مشخص گردید. سؤال اصلی این است که مراحل انجام تحقیق علمی چگونه است؟ نویسنده‌ی این کتاب، بعد از مطالعه و به‌کارگیری دیدگاه‌های مختلف در این خصوص، یک رویکردی جامع را برای مراحل تحقیق علمی تدوین کرده است و آن را مبنایی برای نوشتن این کتاب قرار داده است.

فصل اول، بحثی را در زمینه دیدگاه‌های شناختی، مفهوم تحقیق علمی و مراحل آن مطرح می‌کند و فصل‌های بعدی هر یک از مراحل تحقیق علمی را به شرح موارد زیر توضیح می‌دهند (نمایش ۱-۳):

- مرحله‌ی اول تحقیق، انتخاب، تحلیل و تبیین مسأله‌ی تحقیق است که در فصل دوم کتاب بیان شده است.
 - مرحله‌ی دوم، تهیه طرح اولیه تحقیق (پروپوزال) است که در فصل سوم کتاب توضیح داده شده است.
 - مرحله‌ی سوم، بررسی ادبیات تحقیق است که موضوع فصل چهارم کتاب می‌باشد.
 - مرحله‌ی چهارم، تدوین چارچوب نظری و فرضیه‌های تحقیق است که در فصل پنجم توضیح داده شده است.
 - مرحله‌ی پنجم، روش‌شناسی تحقیق و طراحی روش‌های کار است که در فصل‌های ششم و هفتم کتاب بیان شده‌اند.
 - مرحله‌ی ششم، جمع‌آوری داده‌هاست که فصل هفتم به آن می‌پردازد.
 - مرحله‌ی هفتم، تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری است که در فصل هشتم توضیح داده شده است.
 - مرحله‌ی هشتم، تدوین گزارش نهانی تحقیق و اعلام نتایج است که در فصل نهم بیان شده‌اند.
- امید است مطالب این کتاب مورد استفاده‌ی استادان، محققان، مدیران، مشاوران و دانشجویان رشته‌های علمی مرتبط، به خصوص رشته‌ی مدیریت با تمامی گرایش‌ها قرار گیرد.

دکتر حمیدرضا رضوانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	پیشگفتار
۹	فصل اول: مفهوم و مراحل تحقیق علمی
۱۱	منابع شناخت
۱۲	دیدگاه‌های شناختی
۱۴	مفهوم تحقیق علمی
۱۵	فلسفه‌ی تحقیق علمی
۱۶	مراحل تحقیق علمی
۱۹	فصل دوم: انتخاب، تحلیل و تبیین مسأله‌ی تحقیق
۲۲	انتخاب حوزه‌ی موضوع
۲۴	مطالعه‌ی اولیه
۲۵	بیان مسأله و عنوان تحقیق
۲۷	فصل سوم: طرح اولیه تحقیق
۳۰	اطلاعات پیشنهاد دهنده‌ی طرح
۳۰	عناصر طرح اولیه تحقیق
۳۸	اطلاعات مربوط به زمانبندی و منابع مورد نیاز
۴۲	تهیه و تدوین طرح اولیه تحقیق
۴۳	فصل چهارم: ادبیات تحقیق
۴۵	اهداف بررسی ادبیات تحقیق
۴۶	منابع اطلاعاتی برای بررسی ادبیات تحقیق
۴۷	فرایند بررسی ادبیات تحقیق
۴۷	ابزارهایی برای تنظیم گزارش ادبیات تحقیق
۴۹	فیش تحقیق
۵۱	جدول و فرم‌های جمع‌آوری و جمع‌بندی
۵۲	پرسشنامه استخراج اطلاعات از اسناد
۵۲	نقشه و کروکی
۵۳	شیوه استفاده از آثار دیگران و نقل‌وقول مطالب آنها

۵۳	نقل قول مستقیم.....
۵۳	نقل قول غیرمستقیم.....
۵۴	نحوه‌ی نوشتن مشخصات منبع.....
۵۶	الگوهای ارجاع‌دهی.....
۵۷	چند نکته در مورد ارجاع‌دهی.....

فصل پنجم: چارچوب نظری و فرضیه‌های تحقیق..... ۵۹

۶۱	ضرورت چارچوب نظری تحقیق.....
۶۲	متغیرهای تحقیق.....
۶۲	انواع متغیرها بر مبنای ارزش.....
۶۳	انواع متغیرها بر اساس نقش.....
۶۳	انواع متغیرها بر اساس چند ارزشی بودن.....
۶۴	انواع متغیرها بر اساس رابطه.....
۶۷	تدوین چارچوب نظری.....
۷۰	فرضیه‌های تحقیق.....
۷۰	نقش فرضیه در تحقیق علمی.....
۷۱	انواع فرضیه.....
۷۲	ویژگی‌های یک فرضیه خوب.....
۷۳	شرایط نگارش مناسب فرضیه.....

فصل ششم: انواع تحقیق علمی..... ۷۵

۷۷	انواع تحقیق بر مبنای نتیجه.....
۷۹	تحقیق بنیادی.....
۷۹	تحقیق تبدیلی (کاربردی).....
۸۰	تحقیق پیاده‌سازی (توسعه‌ای).....
۸۰	انواع تحقیق بر مبنای هدف.....
۸۳	انواع تحقیق بر مبنای نوع داده‌ها.....
۸۶	انواع تحقیق بر مبنای میزان کنترل محقق.....
۸۷	انواع تحقیق بر مبنای روش.....
۸۸	تحقیق پیمایشی.....
۹۰	تحقیق عملی.....
۹۱	تحقیق موردی.....

۹۳	تحلیل محتوا.....
۹۵	علوم مورد استفاده در استراتژی تحلیل محتوا.....
۹۵	تحقیق قوم‌نگاری
۹۸	تحقیق ترکیبی.....
۱۰۰	تحقیق تطبیقی.....
۱۰۱	فرا تحلیل.....
۱۰۵	تحقیق تاریخی.....
۱۰۷	تحقیق هم‌بستگی.....
۱۰۸	تحقیق علی (پس رویدادی).....
۱۰۸	الگوی جامع برای دسته‌بندی انواع تحقیق.....
۱۱۳	فصل هفتم: طراحی روش‌های کار و جمع‌آوری داده‌ها.....
۱۱۵	جامعه و نمونه‌ی آماری.....
۱۱۶	روش‌های نمونه‌گیری احتمالی.....
۱۱۷	نمونه‌گیری احتمالی ساده.....
۱۱۹	نمونه‌گیری احتمالی طبقه‌بندی شده.....
۱۲۰	نمونه‌گیری چندمرحله‌ای.....
۱۲۱	روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی.....
۱۲۱	نمونه‌گیری سهمیه‌ای.....
۱۲۱	نمونه‌گیری قضاوتی (وصفی).....
۱۲۱	نمونه‌گیری آسان (در دسترس).....
۱۲۲	نمونه‌گیری موردی.....
۱۲۲	روش تعیین حجم نمونه.....
۱۲۵	ابزار جمع‌آوری داده‌ها.....
۱۲۵	مقیاس‌های اندازه‌گیری.....
۱۲۶	مقیاس اسمی.....
۱۲۶	مقیاس ترتیبی (رتبه‌ای).....
۱۲۷	مقیاس فاصله‌ای.....
۱۲۷	مقیاس نسبتی (نسبی).....
۱۲۸	طیف‌ها.....
۱۲۸	طیف لیکرت.....
۱۲۹	طیف افتراق معنایی.....

۱۳۱	طیف بوگاردوس
۱۳۲	ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها در روش میدانی
۱۳۲	روش پرسش‌نامه‌ای
۱۳۵	مراحل طراحی پرسش‌نامه
۱۳۹	روش مصاحبه
۱۴۰	روش مشاهده
۱۴۲	روش صوتی و تصویری
۱۴۲	روش ترکیبی
۱۴۲	روایی و پایایی ابزار جمع‌آوری داده‌ها
۱۴۷	فصل هشتم: تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری
۱۵۰	تحلیل کیفی
۱۵۳	تحلیل کمی
۱۵۳	تحلیل توصیفی داده‌ها
۱۵۴	تحلیل استنباطی داده‌ها
۱۵۴	تشخیص آزمون‌های پارامتری و ناپارامتری
۱۶۳	تشخیص نوع فرضیه
۱۶۳	تشخیص مقیاس متغیرها
۱۷۹	مدل‌یابی معادلات ساختاری
۱۸۱	مدل‌سنجشی (اندازه‌گیری)
۱۸۲	مدل ساختاری
۱۸۳	منظور از نتیجه‌گیری در تحقیقات علمی
۱۸۳	منظور از ارائه پیشنهاد در تحقیقات علمی
۱۸۵	فصل نهم: تدوین گزارش و اعلام نتایج
۱۸۸	عناصر و ساختار گزارش تحقیق
۱۹۴	ارائه‌ی شفاهی
۱۹۶	منابع و مأخذ
۱۹۹	پیوست‌ها